

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 14 april 1919 kl. 3 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 9 i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående inrättande av en professur i mellanfolklig rätt.

I en inom andra kammaren av herr *Johansson* i Hässlås väckt motion, nr 278, hemställes, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag angående inrättandet av en professorsstol i mellanfolklig rätt vid någon av rikets högskolor.

Motionen.

Med avseende på motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Frågan om inrättande av en lärostol i publik och privat internationell rätt behandlades vid 1914 års senare riksdag, då två likalydande motioner väcktes i ämnet, en i vardera kammaren, i vilka hemställdes, att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa utredning rörande inrättande av en lärostol i publik och internationell rätt eller vidtagande av annan lämplig åtgärd till befrämjande av vetenskaplig forskning och undervisning i ifrågavarande ämnen samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må kunna föranleda.

Historik.

I anledning av dessa motioner beslöt riksdagen avlåta en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa utredning rörande vidtagande av lämpliga åtgärder till befrämjande av vetenskaplig forskning och undervisning i ifrågavarande ämnen samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må kunna föranleda.

Det slutyrkande, som kommer till uttryck i denna riksdagens skrivelse, sammanfaller i det väsentliga med motionärernas hemställan, ehuru riksdagen underlätit att — i motsats till motionärerna — däri särskilt uttala sig för önskvärheten av inrättandet av en lärostol i ämnet. Riks-

dagen ansåg nämligen, att ifrågavarande mål kunde tänkas nås icke blott genom inrättande av en professur, utan att även andra utvägar härvid kunde komma till användning.

Utskottet.

Otvivelaktigt kommer det internationella samarbetet att hädanefter antaga helt nya former jämfört med den gångna tidens. Genom ett eventuellt upprättande av Nationernas förbund komma de olika staternas förhållanden till varandra att bli föremål för en fast reglering, och i samband härmed växer också den internationella rättens betydelse. Av allra största vikt för de små nationerna — och sålunda även för Sverige — blir den förmåga till inflytande på det internationella lagstiftningsarbetet, varje nation förmår utöva. Den internationella rätten måste omhuldas som vetenskap, för att Sverige må kunna bidra till problemens lösning, bli föremål för undervisning vid våra högskolor, på det att vårt land skall få ett tillräckligt antal medborgare, som äro fullt inne i hithörande frågor.

Emellertid har riksdagen redan 1914 — såsom ovan anmärkts — i en skrivelse till Kungl. Maj:ts kraft utredning av detta spörsmål, och därför torde det inte vara nödvändigt att med anledning av förevarande motion vidtaga några ytterligare åtgärder. Men då frågan nu har fått en än större aktualitet, än den hade 1914, är det högst nödvändigt, att regeringen snarast möjligt vidtager tillräckliga åtgärder för att tillmötesgå riksdagens 1914 uttalade önskan. Utskottet har nämligen genom förfrågan i vederbörande departement fått den upplysningen, att ärendet ännu är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Med anledning av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 april 1919.

På utskottets vägnar:

PER EDVIN SKÖLD.

Närvarande vid detta ärendes slutbehandling: herrar *Sköld*, *Svensson* i Eggelstad, *Welin*, *Andersson* i Stockholm, *Johanson* i Huskvarna, *Jungnell*, *Westman*, *Berglund*, *Larsson* i Ångebäck och *Karlsson* i Surte.